

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže a soudců Mgr. Věry Jachurové a Mgr. Bc. Jana Schneeweise v právní věci

žalobce **O. K.**
zastoupen advokátem Mgr. Alešem Neumanem
sídlem K Dolům 1767/41, Praha 12

proti

žalovanému: **Úřad městské části Praha 12**
sídlem Mariánské nám. 2/2, 110 01 Praha

za účasti: **Pátá projektová s.r.o.**, IČ: 282 49 143
sídlem Sinkulova 78/33, 147 00 Praha
zastoupena advokátem JUDr. Jakubem Kadlecem
sídlem Lucemburská 1569/47, 130 00 Praha

o žalobě proti rozhodnutím Úřadu Městské části Praha 12, odboru výstavby

- 1/ ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22754/2019 OVY
- 2/ ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22893/2019 OVY
- 3/ ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22943/2019 OVY
- 4/ ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 23015/2019 OVY
- 5/ ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22913/2019 OVY
- 6/ ze dne 16. 5. 2019 č.j. P12 20816/2019 OVY
- 7/ ze dne 17. 5. 2019 č.j. P12 18391/2019 OVY

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutím Úřadu městské části Praha 12 ze dne 16. 5. 2019 č.j. P12 20816/ 2019 OVY a ze dne 17. 5. 2019 č.j. P12 18391/2019 OVY se odmítá.
- II. Žalobci se vrací soudní poplatek zaplacený za řízení o žalobě proti rozhodnutím Úřadu městské části Praha 12 ze dne 16. 5. 2019 č.j. P12 20816/2019 OVY a ze dne 17.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

5. 2019 č.j. P12 18391/2019 OVV ve výši 6 000 Kč. Soudní poplatek v uvedené výši bude žalobci vrácen z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho právního zástupce advokáta Mgr. Aleše Neumana.

III. Rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22754/2019 OVV, ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22893/2019 OVV, ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22943/2019 OVV, ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 23015/2019 OVV a ze dne 5. 6. 2019 č.j. P12 22913/2019 OVV se zrušují a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 23 228 Kč, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce advokáta Mgr. Aleše Neumana.

V. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného označených v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadená rozhodnutí“).
2. Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 6. 2019 č. j. P12 22754/2019 OVV byl na žádost osoby zúčastněné na řízení (dále též „OZŘ“ nebo „stavebník“) podle § 78 odst. 4 a § 96a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavební zákon“) a § 15c vyhlášky č. 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního rozhodování, územního opatření a stavebního řádu (dále jen „vyhláška č. 503/2006 Sb.“) vydán společný souhlas se stavebním záměrem X na pozemku parc. č. XA v k. ú. X. Společný souhlas nabyl účinnosti dne 5. 6. 2019.
3. Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 6. 2019 č. j. P12 22893/2019 OVV byl na žádost OZŘ podle § 78 odst. 4 a § 96a stavebního zákona a § 15c vyhlášky č. 503/2006 Sb., vydán společný souhlas se stavebním záměrem X, na pozemku parc. č. XB v k. ú. X. Společný souhlas nabyl účinnosti dne 5. 6. 2019.
4. Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 6. 2019, č. j. P12 22943/2019 OVV byl na žádost OZŘ podle § 78 odst. 4 a § 96a stavebního zákona a § 15c vyhlášky č. 503/2006 Sb., vydán společný souhlas se stavebním záměrem X, na pozemku parc. č. XC v k. ú. X nebo pozemku parc. č. XD v k. ú. X. Společný souhlas nabyl účinnosti dne 5. 6. 2019.
5. Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 6. 2019 č. j. P12 23015/2019 OVV byl na žádost OZŘ podle § 78 odst. 4 a § 96a stavebního zákona a § 15c vyhlášky č. 503/2006 Sb., vydán společný souhlas se stavebním záměrem X, na pozemku parc. č. XE v k. ú. X. Společný souhlas nabyl účinnosti dne 5. 6. 2019.
6. Rozhodnutím žalovaného ze dne 5. 6. 2019 č. j. P12 22913/2019 OVV byl na žádost OZŘ podle § 78 odst. 4 a § 96a stavebního zákona a § 15c vyhlášky č. 503/2006 Sb., vydán společný souhlas se stavebním záměrem X, na pozemku parc. č. XC v k. ú. X. Společný souhlas nabyl účinnosti dne 5. 6. 2019.
(Rozhodnutí uvedená v záhlaví tohoto rozsudku pod body 1/ až 5/ budou dále označována jako „společné souhlasy se stavebním záměrem“).
7. Rozhodnutím žalovaného ze dne 16. 5. 2019 č. j. P12 20816/2019 OVV byl podle § 94p odst. 1 stavebního zákona a § 13a vyhlášky č. 503/2006 Sb., schválen stavební záměr OZŘ

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

na stavbu *X* na pozemku parc. č. XD v k. ú. X. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 5. 6. 2019.

8. Rozhodnutím žalovaného ze dne 17. 5. 2019 č. j. P12 18391/2019 OVV byl podle § 94p odst. 1 stavebního zákona a § 13a vyhlášky č. 503/2006 Sb., schválen stavební záměr OZŘ na stavbu *X* na pozemku parc. č. XF v k. ú. X. Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 5. 6. 2019.

(Rozhodnutí uvedená v záhlaví tohoto rozsudku pod body 6/ a 7/ budou dále označována jako „rozhodnutí o vydání společného povolení“).

9. Žalobce jakožto vlastník pozemků parc. č. XG a XH, k. ú. X, nacházejících se v blízkosti stavebních záměrů, ve výše uvedených věcech nebyl účastníkem řízení o vydání žádného z napadených rozhodnutí, ani nebyl vyžadován jeho souhlas navzdory tomu, že je vlastníkem pozemků bezprostředně sousedících s pozemky osoby zúčastněné na řízení. Z tohoto důvodu žalobce podal k Městskému soudu v Praze žalobu, a to z pozice tzv. opomenutého účastníka. V ní uvedl, že je účastníkem řízení o vydání společného povolení dle § 94j a násl. stavebního zákona vedeného žalovaným o schválení části stavebního záměru osoby zúčastněné na řízení, a to stavebního záměru *X* na pozemku parc. č. XI v k. ú. X. Rozhodnutím žalovaného ze dne 3. 6. 2020, č. j. P12 20834/2020 OVV, sp. zn. OVV/21614/2019/Ve (dále jen „Rozhodnutí o vydání společného povolení na pozemku parc. č. XI v k. ú. X“) byl tento stavební záměr schválen. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce v zákonné lhůtě odvolání a z opatrnosti i podnět k přezkumu rozhodnutí žalovaného, kterými byly schváleny stavební záměry na stavby na pozemcích OZŘ, o kterých se žalobce mohl domnívat, že byly nejspíše vydány. Na základě takto podaného odvolání a podnětu k přezkumu bylo žalobci dne 10. 9. 2020 doručeno sdělení Hlavního města Prahy, Magistrátu Hlavního města Prahy (dále též jen „MHMP“), odboru stavebního řádu ze dne 8. 9. 2020, č. j. MHMP 1373937/2020, sp. zn. S-MHMP 1163771/2020/STR (dále jen „Sdělení MHMP“), ve kterém jsou specifikována napadená rozhodnutí co do jejich spisové značky, data vydání a nemovitostí, kterých se týkají. Až na základě toho se žalobce dozvěděl, že byla vydána napadená rozhodnutí. Žalovaný však žalobce opomenul jako účastníka řízení, jelikož tato rozhodnutí mu nikdy nebyla doručena ani oznámena.
10. V prvním žalobním bodě žalobce namítl, že mu bylo upřeno právo účastenství v řízeních vedoucích k vydání napadených rozhodnutí, čímž byl přímo zkrácen na svých zákonných právech. Nebyly splněny zákonné předpoklady pro postup žalovaného podle § 96 ve spojení s § 96a, a § 104, 105 a 106 ve spojení s § 96a stavebního zákona a napadená rozhodnutí byla vydána nezákonně a vadně.
11. Žalobce zdůraznil, že osoba zúčastněná na řízení podala žádost o umístění a povolení ve vztahu k celkem 8 rodinným domům, označeným souhrnně jako „X“, avšak žalovaný posoudil žalobce jako účastníka řízení pouze v řízení vedeném ke schválení stavebního záměru na pozemku parc. č. XI, k. ú. X, tedy pozemku se společnou hranicí s pozemky žalobce. Žalobci v rozporu s jeho zákonným právem nebylo přiznáno postavení účastníka v řízeních týkajících se stavebního záměru osoby zúčastněné na řízení nazvaném jako „X“, konkrétně v řízeních o umístění a povolení objektů rodinných domů na pozemcích parc. č. XA, XB, XK, XE, XD a XC, vše k. ú. X, a dále ani v souvisejících řízeních o umístění a povolení pozemní komunikace na pozemku parc. č. XF, k. ú. X, a řízení o umístění a povolení technické infrastruktury na pozemku parc. č. XF, k. ú. X.

12. Z postupu žalovaného je zřejmé, že tento v rozporu s nálezem Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000 za účastníky řízení k jednotlivým stavebním záměrům považoval jen vlastníky pozemků majících společnou hranici s pozemkem, na kterém má být konkrétní stavební záměr realizován. Podmínka společné hranice však není relevantní. Sousedním pozemkem ve smyslu § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona není jen pozemek, který má společnou hranici s pozemkem, na kterém má být stavba realizována, ale samozřejmě i další pozemky v okolí. Sousedství je chápáno širěji, neboť účinky stavby se neprojevují jen v hranicích stavebního pozemku, ale mohou mít významný dopad i na další pozemky (srov. odborná právní nauka – např. Macháčková, J. a kol. Stavební zákon. Komentář. 3. vydání. Praha C. H. Beck, 2018, 579 s.).
13. Vlastnické právo žalobce bylo všemi napadenými rozhodnutími přímo dotčeno, a to ve srovnatelné míře každým z předmětných stavebních záměrů na pozemcích osoby zúčastněné na řízení, nacházejících se jen několik metrů od pozemků parc. č. XG a XH, k. ú. X v jeho vlastnictví.
14. Žalobce nadto nebyl účastníkem řízení ani při vydání povolení ohledně umístění dopravní a technické infrastruktury na pozemku parc. č. XF, k. ú. X, přestože hranice pozemků ve vlastnictví žalobce jsou od pozemku parc. č. XF vzdáleny cca 3 metry.
15. Žalovaný se svým procesním postupem dopustil zjevně nepřípustného zamezení ochrany žalobcových vlastnických práv. Při vydání napadených rozhodnutí jednal *in fraudem legis*, pokud vzal za účastníky předmětných řízení pouze mezní vlastníky sousedních pozemků. Svůj postup přitom nijak nezduvodnil, neuvedl žádné své úvahy o tom, které jej vedly k tomu, že v případě stavebního záměru na pozemku parc. č. XF žalobce považoval za účastníka řízení, zatímco v případě stavebních záměrů na pozemcích osoby zúčastněné na řízení parc. č. XA, XB, XL, XK, XE, XD, XC a XF, k. ú. X jej za účastníka řízení nepovažoval, a to navzdory tomu, že míra potenciálního dotčení žalobce všemi umisťovanými stavebními záměry je srovnatelná.
16. Žalovaný proto postupoval v rozporu s § 27 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „s. ř.“) a § 96 odst. 3 písm. d) a § 94k písm. e) stavebního zákona, jakož i § 36 odst. 3 s. ř.
17. Ve druhém žalobním bodě žalobce uvedl materiální námitky odůvodňující nezákonnost napadených rozhodnutí. Žalovaný podle něj jednak porušil zásadu obsaženou v § 3 s. ř. a nepostupoval tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a jednak nesprávně zjištěné skutečnosti nesprávným způsobem právně kvalifikoval.
18. Stavební záměr není v souladu s požadavky stanovenými právními předpisy. Jeho umístěním a realizací dojde k ohrožení zájmů chráněných stavebním zákonem, jakož i zvláštními právními předpisy. Žalobce mj. namítl rozpor s obecnými požadavky na využívání území, s územně plánovací dokumentací a s cíli a úkoly územního plánování a technickými požadavky na stavby v hlavním městě Praze. Schválením stavebního záměru dochází také k nepřípustné změně využití daného území, stavební záměr je v rozporu s požadavkem na pohodu bydlení žalobce a jeho rodiny i dalších obyvatel. Realizací stavebního záměru dojde k absolutnímu znehodnocení klidné obytné zóny. Rozsah a velikost stavebního záměru bude znamenat neúnosný nárůst dopravy tak, že založí vysoké riziko neprůjezdnosti okolních ulic v případě nezbytnosti pohotovostního zásahu např. hasičské záchranné služby, zdravotní záchranné služby, apod., čímž budou nenávratně ohroženy také životy, zdraví i majetek obyvatel dané lokality. V důsledku zvýšení dopravy

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

a parkování mnoha vozidel v dané lokalitě dojde ke zvýšení intenzity dopravy v dané lokalitě a s tím souvisejícímu znečištění ovzduší, které bude mít negativní vliv nejen na zdraví žalobce, ale i ostatních obyvatel dané lokality.

19. Na základě shora uvedeného žalobce navrhl napadená rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
20. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout jako nedůvodnou. Za klíčové považoval posouzení přímého dotčení vlastnického nebo jiného věcného práva žalobce. K prvnímu žalobnímu bodu uvedl, že při stanovení okruhu „dotčených osob“ v rámci správního uvážení stavební úřad jednak posuzuje charakter plánované stavby jako takové (např. její účel a využití, výšku stavby, budoucí přístupové cesty ke stavbě apod., tedy její přímý dopad na okolí) a dalším hlediskem při zvažování okruhu dotčených osob je vzdálenost již existujících staveb od plánované výstavby, tedy zpravidla k hranici pozemku plánované výstavby. Vzdálenost stavby od hranice pozemku však není jediným aspektem, který při stanovení okruhu dotčených osob bere stavební úřad v potaz a nebylo tomu jinak ani v tomto konkrétním případě.
21. Žalovaný posuzoval jednak vzdálenost stavby rodinného domu žalobce umístěné na parc. č. XH v k. ú. X k hranici pozemku jednotlivých plánovaných výstaveb schválených stavebních záměrů a dále také vzdálenost hranice pozemku žalobce č. XG v k. ú. X k hranici pozemků jednotlivých stavebních záměrů. Vzdálenost navrhované stavby k rodinnému domu žalobce a jeho pozemku činila od pozemku parc. č. XE 41 m, resp. 23,3m, parc. č. XD 54,9m, resp. 37,2 m, parc. č. XC 68,5m, resp. 47,4 m, parc. č. XB 56 m, resp. 86,9 m, parc. č. XA 70,3 m, resp. 43,7 m. Žalobce přímé dotčení vlastnických či jiných věcných práv pouze tvrdí, neuvádí však, jak konkrétně a fakticky budou jeho vlastnická práva opravdu dotčena. Přímé dotčení vlastnického práva žalobce není dáno a žalobce jej neprokazuje ani v žalobě. Jelikož žalobce není na svých právech dotčen, neměl být ani účastníkem řízení vedoucích k vydání žalobou napadených rozhodnutí.
22. Ke druhému žalobnímu bodu žalovaný uvedl, že žalobce neunesl důkazní břemeno, neboť neuvedl, čím byl postup žalovaného v rozporu se stavebním zákonem i zvláštními předpisy. Žalovaný postupoval v souladu s vydanými závaznými stanovisky dotčených orgánů a tvrzení žalobce o rozporu navrhovaných staveb s územním plánem či obecnými požadavky na využívání území je pouze obecné a nepodložené konkrétními ustanoveními zákona či jinými právními předpisy.
23. Žalobce neunesl své důkazní břemeno ani ohledně rozhodnutí o vydání společného povolení, neuvedl, čím bude jeho vlastnické právo vedením technické infrastruktury umístěné pod zemí dotčeno. Dopravní obslužnost nebude nijak propojena s ulicí, kterou pro vjezd do svého domu využívá.
24. V řízení před soudem uplatnil právo osoby zúčastněné na řízení stavebník, který ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu jako nedůvodnou zamítnout. Uvedl, že žalobce v řízení o stavebním záměru X, ve kterém bylo vydáno žalovaným nepravomocné Rozhodnutí o vydání společného povolení na pozemku parc. č. XI v k. ú. X, byl od samého počátku účastníkem řízení, aniž by učinil v průběhu řízení jediný úkon. Žalobce se v řízení nikdy nevyjádřil, nenahlédl do spisu, nepodal námitky, ani se nezúčastnil ústního jednání a místního šetření. Neučinil nic pro obranu či uplatnění svých práv, nicméně následně, jako jediný a první úkon ve věci podal dne 7. 7. 2020 odvolání proti tomuto rozhodnutí. Jednání žalobce považuje OZŘ vůči sobě za šikanózní, a to i v nyní projednávané věci.

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

25. OZŘ má za to, že žaloba byla podána opožděně, jelikož již v podnětu k přezkumu podaném dne 7. 7. 2020 v rámci odvolání proti Rozhodnutí o vydání společného povolení na pozemku parc. č. XI žalobce přesně specifikoval každý konkrétní pozemek a každý konkrétní stavební záměr včetně přesného označení stavebního záměru, jehož přezkum požaduje. Žalobce tedy nejpozději dne 7. 7. 2020 věděl, že napadená rozhodnutí byla vydána a který stavební záměr byl schválen na tom kterém konkrétním pozemku. Nadto pokud by aktivně využíval svá práva osoby zúčastněné na řízení ve věci povolení stavebního záměru na výstavbu rodinného domu X (na pozemku parc. č. XI), mohl se s existencí napadených rozhodnutí seznámit. Není proto správné tvrzení žalobce, že se o napadených rozhodnutích dozvěděl až ze Sdělení MHMP, kterým byl podnět na přezkum napadených rozhodnutí odmítnut. Pokud žalobce podal žalobu až dne 27. 10. 2020, učinil tak pozdě, tj. až po uplynutí zákonem stanovené lhůty dvou měsíců pro podání žaloby.
26. Na vyjádření žalovaného i OZŘ reagoval žalobce replikou, v níž zopakoval svá tvrzení již uvedená v žalobě, k nimž doplnil, že z Rozhodnutí o vydání společného povolení na pozemku parc. č. XI v k. ú. X, které mu bylo doručeno dne 26. 6. 2020, bylo možné dovodit pouze to, že nějaká blíže nespecifikovaná řízení byla s největší pravděpodobností vůbec konána, nicméně pokud v těchto řízeních již mělo být rozhodnuto (popř. v některých z nich), žalobce nevěděl, kdy bylo rozhodnuto, zda rozhodnutí, která měla být údajně vydána, již nabyla právní moci či nikoliv, neznal spisové značky, nevěděl ani to, zda byl či nebyl v předmětných řízeních veden jako jejich účastník, a v neposlední řadě s těmito rozhodnutími nebyl ani seznámen, protože mu je žalovaný nikdy nezaslal, což ostatně platí dodnes. Alespoň o základních skutečnostech nezbytných pro řádnou specifikaci napadených rozhodnutí pro účely podané žaloby se žalobce dozvěděl až dne 10. 9. 2020.
27. Žalobce zdůraznil, že veškeré stavební záměry, které jsou předmětem této žaloby, mají být umístěny v pásu do 50m od jeho nemovitosti a je nepochybné, že se tyto stavební záměry žalobce dotknou. Příkladem zmínil např. imise, které budou novými stavebními záměry produkovány, hluk či spaliny z kamen (pokud jsou navrženy).
28. Soud nejprve musel posoudit, zda je žaloba přípustná v smyslu ustanovení § 68 písm. a) s.ř.s., podle něhož platí, že *žaloba je nepřipustná, nevyčerpá-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného*. Žalobce totiž napadl rozhodnutí, která vydal správní orgán příslušný rozhodovat v prvním stupni řízení, přičemž v obecné rovině platí, že účastník může proti rozhodnutí podat odvolání, pokud zákon nestanoví jinak (§ 81 odst. 1 správního řádu). Napadená rozhodnutí lze rozdělit do dvou skupin. První skupinu tvoří tzv. společné souhlasy vydané žalovaným podle § 96a stavebního zákona v návaznosti na ustanovení § 96 a § 106 stavebního zákona, která upravují kompetenci stavebního úřadu vydat územní souhlas, resp. souhlas s provedením stavebního záměru. Z usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2019 č.j. 1 As 436/2017-43 vyplývá, že souhlasy vydávané stavebním úřadem, zejména podle § 96 a § 106 stavebního zákona, jsou rozhodnutími správního orgánu podle § 65 odst. 1 s.ř.s. Nejvyšší správní soud v uvedeném rozhodnutí dospěl k závěru, že: „*Ačkoli (...) souhlasy vydávané dle stavebního zákona nepředstavují rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 67 správního řádu, jedná se o formalizované úkony správního orgánu v rámci jeho zákonem stanovené pravomoci, vztahující se ke konkrétní věci a adresované individuálně určeným*

jednotlivcům, zakládající, popř. měnící jejich práva a povinnosti za zákonem stanovených podmínek. (...) Takové akty jsou způsobilé být předmětem soudního přezkumu v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu dle § 65 a násl. s.ř.s. a v případech zjištění jejich nezákonnosti mohou být zrušeny, čímž bude žalobci zkrácenému na jeho právech nezákonným souhlasem poskytnuta účinná soudní ochrana.“ Na společné souhlasy, které žalovaný vydal a které jsou v záhlaví tohoto rozsudku označeny pod čísly 1) až 5), je proto třeba nahlížet jako na akty sui generis, jejichž účinky se projevují v oblasti veřejných subjektivních práv a povinností těch, jimž jsou, resp. mají být adresovány. Z formálního hlediska se však nejedná o rozhodnutí, proti nimž by byl přípustný (řádný) opravný prostředek, neboť zákonodárce v § 96 odst. 4 a § 106 odst. 2 stavebního zákona výslovně vyloučil použití části druhé správního řádu, která obsahuje obecná ustanovení o správním řízení, včetně práva (opomenutého) účastníka řízení podat odvolání. Lze uzavřít, že věcnému projednání žaloby ohledně první skupiny napadených rozhodnutí označených v záhlaví tohoto rozsudku pod čísly 1) až 5) nebrání překážka nepřípustnosti žaloby ve smyslu § 68 písm. a) s.ř.s., ani jiná zákonem stanovená překážka (§ 68, 70, 46 odst. 1 s.ř.s.). Soud proto přistoupil k přezkumu zákonnosti těchto rozhodnutí (viz dále).

29. Druhou skupinu napadených rozhodnutí označených v záhlaví tohoto rozsudku čísly 6) a 7) jsou rozhodnutí, kterými žalovaný posoudil podle § 94o stavebního zákona žádost o vydání společného povolení podanou stavebníkem (osobou zúčastněnou na řízení) a podle § 94p odst. 1 stavebního zákona schválil požadovaný stavební záměr. V případě vydávání společného povolení ve společném územním a stavebním řízení podle § 94j až 94p stavebního zákona zákonodárce nevyločil aplikaci druhé části správního řádu. Společné povolení je proto rozhodnutím podle § 67 správního řádu, proti kterému se lze bránit podáním odvolání podle § 81 odst. 1 správního řádu. Žalobce namítl, že mu bylo upřeno právo účastenství ve všech řízeních, v nichž žalovaný vydal nyní žalobou napadená rozhodnutí. K tomu je třeba předeslat, že správní řád v § 84 odst. 1 umožňuje opomenutým účastníkům ve smyslu § 27 odst. 2 a 3 zvrátit právní moc vydaného rozhodnutí ještě po dobu 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděli, nejpozději však do jednoho roku od oznámení rozhodnutí poslednímu z (neopomenutých) účastníků. Zmeškání úkonu přitom nelze prominout. Poté již dostává přednost právní jistota ostatních účastníků a třetích osob, kteří postupovali s důvěrou ve vydané rozhodnutí (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2021 č.j. 5 As 134/2018-45). Devadesátidenní subjektivní lhůta pro podání odvolání neomezená žádnou objektivní lhůtou (§ 84 odst. 2 ve spojení s § 83 odst. 2 správního řádu) se vztahuje jen na tzv. hlavní (přímé, neopomenutelné) účastníky řízení ve smyslu § 27 odst. 1 správního řádu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2019 č.j. 6 As 24/2019-22). Ustanovení § 84 správního řádu je nutno vztáhnout nejen na případy, kdy se účastník sice účastnil celého správního řízení, avšak konečné rozhodnutí mu nebylo doručeno, ale i na případy, kdy potenciální účastník o probíhajícím správním řízení vůbec nevěděl a neparticipoval na něm, a tudíž mu ani konečné rozhodnutí doručeno nebylo (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2008 č.j. 1 As 45/2007-48). Soud ze správních spisů ověřil, že obě napadená rozhodnutí vydaná ve společném územním a stavebním řízení nabyla právní moci marným uplynutím odvolací lhůty, přičemž z obsahu spisového materiálu nevyplývá ani to, že by se žalobce v těchto řízeních jakkoli domáhal svých účastnických práv. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 19. 1. 2006 č.j. 2 As 20/2005-52: „*Povinnost vyčerpat před podáním žaloby ke správnímu soudu řádné opravné prostředky ve správním řízení [§ 5 s.ř.s., § 68 písm. a)*

s.ř.s.] se vztahuje i na opomenutého účastníka správního řízení“. Pokud žalobce nepodal proti oběma rozhodnutím odvolání, nemůže se domáhat jejich soudního přezkumu, byť namítá, že s ním žalovaný nejednal jako s účastníkem řízení. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že žalobce, který nemá postavení účastníka řízení podle § 27 odst. 1 správního řádu, identifikoval předmětná rozhodnutí pravděpodobně až po uplynutí objektivní lhůty pro podání odvolání, jejíž zmeškání nelze prominout. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve shora odkazovaném rozsudku ze dne 16. 3. 2021 č.j. 5 As 134/2018-45: „Zákonné stanovení lhůt k podání opravných prostředků ve správním řízení je standardním prostředkem ke zvýšení hospodárnosti a efektivity správního řízení a s ohledem na délku lhůt pro uplatnění mimořádných opravných prostředků nelze považovat jednoletou objektivní lhůtu pro podání odvolání jako řádného opravného prostředku za excesivně krátkou. Otázky by spíše vyvolávalo, pokud by byla delší než lhůty pro uplatnění mimořádných opravných prostředků.“ Řečeno jinak, žalobce nemůže „zhojit“ zmeškání lhůty pro podání odvolání opomenutým účastníkem správního řízení, ať již ke zmeškání lhůty podle § 84 odst. 1 správního řádu došlo z jakéhokoli důvodu, správní žalobou podanou ve lhůtě podle § 72 odst. 1 s.ř.s.

30. Soudu proto nezbylo než žalobu proti rozhodnutím Úřadu městské části Praha 12 ze dne 16. 5. 2019 č.j. P12 20816/2019 OVY a ze dne 17. 5. 2019 č.j. P12 18391/2019 OVY podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. z důvodu podle § 68 písm. a) s.ř.s. odmítnout z důvodu nevyčerpání řádného opravného prostředku v řízení před správním orgánem.
31. Druhý výrok o vrácení soudního poplatku žalobci je odůvodněn ustanovením § 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, podle kterého platí, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Celý soudní poplatek z obou návrhů na zahájení řízení (žalob) bude žalobci vrácen v souladu s § 10a odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.
32. Soud přezkoumal napadená rozhodnutí označená v záhlaví tohoto rozsudku čísly 1) až 5) [dále též „společné souhlasy“ nebo „napadená rozhodnutí“] i řízení, které jim předcházelo, a to v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán; přitom vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1, 2 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba proti těmto rozhodnutím je důvodná.
33. Při rozhodování soud vycházel zejména z následujících právních ustanovení:
34. Podle § 96a odst. 1 stavebního zákona u staveb v působnosti obecného stavebního úřadu, staveb vymezených v § 15 odst. 1 písm. b) až d), staveb vymezených v § 16 odst. 2 písm. d) lze vydat společný územní souhlas a souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru (dále jen „společný souhlas“), kterým se stavba umísťuje a povoluje. Příslušným k vydání společného souhlasu je stavební úřad příslušný k povolení stavby podle § 13 odst. 1, § 15 odst. 1 písm. b) až d) nebo § 16 odst. 2 písm. d).
35. Podle § 96a odst. 2 stavebního zákona podá-li stavebník oznámení záměru podle § 96 a ohlášení stavebního záměru podle § 105 (dále jen „společné oznámení záměru“), vydá stavební úřad společný souhlas, za předpokladu, že jsou splněny požadavky a podmínky § 96 a 105. Ke společnému oznámení záměru stavebník připojí doklady podle § 96 odst. 3 písm. a) až e) a dokumentaci podle povahy záměru uvedenou v § 105 odst. 2 až 6.

36. Podle § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona oznámení záměru obsahuje kromě obecných náležitostí údaje o požadovaném záměru a identifikační údaje dotčených pozemků a staveb. K oznámení oznamovatel připojí souhlasy osob, jejichž vlastnické nebo jiné věcné právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být umístěním stavebního záměru přímo dotčeno; souhlas s navrhovaným záměrem musí být vyznačen na situačním výkresu; souhlas se nevyžaduje v případech stavebních záměrů uvedených v § 103, pokud nejsou umístěny ve vzdálenosti od společných hranic pozemků menší než 2 m.
37. Podle § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona k ohlášení stavebník připojí souhlasy osob, jejichž vlastnické právo nebo právo odpovídající věcnému břemenu k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být prováděním stavebního záměru přímo dotčeno; souhlas musí být vyznačen na situačním výkresu.
38. Z obsahu předložených správních spisů soud zjistil následující, pro věc rozhodné skutečnosti:
39. Dne 22. 5. 2019 podal stavebník (osoba zúčastněná na řízení) žalovanému společné oznámení záměru týkající se stavebního záměru na pozemcích parc. č. XA, č. XB, č. XC, č. XE, č. XD vše k. ú. X, aniž by k žádostem připojil souhlas žalobce ve smyslu § 96a odst. 2 ve spojení s ustanovením § 96 odst. 3 písm. d) a ustanovením § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona. Žalovaný poté vydal společné souhlasy se stavebním záměrem, které nabyly právních účinků dne 5. 6. 2019.
40. Z katastrálních situačních výkresů C.2, které jsou součástí správního spisu, resp. dokumentace pro stavební povolení ke každé konkrétní plánované stavbě a které jsou vypracovány v měřítku 1:500 (tj. 1 cm na výkresu odpovídá 500 cm ve skutečnosti) soud prostým přeměřením ověřil, že vzdálenost zájmových pozemků k rodinnému domu žalobce, resp. jeho pozemku, činí mezi nejméně vzdálenými body stavby, resp. pozemku žalobce a pozemku OZŘ u pozemku parc. č. XD cca 55 m, resp. cca 32 m, pozemku parc. č. XB cca 56,5 m, resp. cca 30 m, pozemku parc. č. XA cca 69,5 m resp. cca 43,7 m, pozemku parc. č. XC cca 68,5 m, resp. cca 45,5 m, a pozemku parc. č. XE cca 41 m, resp. cca 19,5 m.
41. Předmětem sporu mezi účastníky je otázka, zda žalobce (vlastník stavby na pozemku parc. č. XG a XH v k. ú. X) je osobou, jejíž vlastnické právo k sousední stavbě může být umístěním a realizací stavebního záměru přímo dotčeno ve smyslu § 96 odst. 3 písm. d) stavebního zákona, resp. § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, a zda žalovaný postupoval v souladu se zákonem, jestliže vydání společných souhlasů se stavebním záměrem nepodmínil souhlasem žalobce. Z tohoto důvodu soud nejdříve vypořádal námitky soustředěné pod prvním žalobním bodem.
42. Stěžejní žalobní námitkou žalobce bylo, že nebyl žalovaným považován za osobu přímo dotčenou realizací navrhovaných staveb a nebyl od něj žalovaným vyžadován souhlas s provedením tohoto stavebního záměru, resp. nebyl vůbec považován za účastníka řízení. Soud proto musel posoudit, zda je žalobce osobou, jejíž vlastnické právo k sousedním stavbám anebo sousedním pozemkům nebo stavbám na nich může být umístěním navrhovaných staveb dotčeno, a tudíž zda žalovaný pochybil, jestliže vydání společného souhlasu nepodmínil souhlasem žalobce.
43. Odpověď na otázku, za jakých podmínek lze určitou osobu považovat za potenciálně přímo dotčenou realizací stavebního záměru ve smyslu ustanovení § 96 odst. 3 písm. d), §

105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona, lze nalézt v judikatuře Nejvyššího správního soudu a nálezech Ústavního soudu.

44. Z nálezu Ústavního soudu ze dne 22. 3. 2000 sp. zn. Pl. ÚS 19/99 a nálezu ze dne 3. 8. 2000 sp. zn. II. ÚS 59/99 vyplývá, že správní orgán musí posoudit v konkrétním případě dané okolnosti spočívající v povaze stavby a jejích dopadech na okolí a přistupovat k určení okruhu účastníků řízení individuálně. Ústavní soud dále uvedl, že pouze extenzivní výklad § 34 odst. 1 stavebního zákona lze považovat za souladný s ústavním pořádkem (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. III. ÚS 609/04, Sb. ÚS sv. 37, str. 97, obdobně též rozsudek NSS ze dne 5. 11. 2007, čj. 8 As 27/2006-70). Jak k tomu uvádí relevantní právní doktrína, nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 19/99 „se obsah pojmu soused zásadně změnil tak, že dnes tento pojem vlastně nemá žádný obsah, neboť sousedem může být v řízeních podle stavebního zákona kdokoliv, i velmi vzdálený soused jako vlastník velmi vzdáleného pozemku nebo stavby“ (Malý, S. Nový stavební zákon s komentářem. Praha: ASPI, 2007). Současně se právní doktrína shoduje i na tom, že „přímým dotčením sousedních nemovitostí bude i jejich dotčení zvýšenou intenzitou dopravy v místě stavby vzhledem k jejímu účelu (např. velkosklad, který bude zásobován denně příjezdějícími a odjíždějícími kamióny pohybujícími se tak v bezprostřední blízkosti okolních staveb a pozemků apod.)“ (viz tamtéž). Soud k tomu doplňuje, že byť se právě citovaná judikatura vztahuje k právní úpravě „starého“ stavebního zákona (1976), není důvod její závěry nevztáhnout i na právní vztahy řídicí se pozdější právní úpravou (totožně též rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 10. 5. 2021, č.j. 52 A 81/2020-54).
45. Rovněž ve vztahu ke stavebnímu zákonu z roku 1976, přičemž i tento závěr je aplikovatelný i na stavební zákon z roku 2006, NSS rozsudkem ze dne 30. 4. 2008, č. j. 1 As 16/2008-48 dovodil, že „neurčitý právní pojem ‚přímo dotčen na vlastnickém právu‘ je nutno interpretovat vždy s ohledem na okolnosti spočívající v povaze umísťované stavby a jejích možných dopadech na okolí.“, a zároveň, že „přímým dotčením sousedních nemovitostí bude i jejich dotčení zvýšenou intenzitou dopravy v místě stavby vzhledem k jejímu účelu (např. velkosklad, který bude zásobován denně příjezdějícími a odjíždějícími kamióny pohybujícími se tak v bezprostřední blízkosti okolních staveb a pozemků apod.).“
46. Dále Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 24. 10. 2007, č. j. 2 Ao 2/2007-40 uvedl, že „[d]otčenost se ovšem nevyčerpává ani v hranicích mechanicky vnímaného „sousedění“ pozemků či staveb určitých vlastníků s těmi pozemky či stavbami, na něž přímo dopadá změna územního plánu; dotčen totiž může být – ovšem spíše jen výjimečně – i vlastník pozemku (stavby) vzdálenější, má-li zamýšlená změna územního plánu takovou povahu, že při jejím provedení je reálné podstatné ovlivnění poměrů i na tomto pozemku (stavbě). „Dotčení“ se proto musí posuzovat materiálně, s důkladným uvážením poměrů příslušné lokality, konkrétních pozemků (staveb), ve vztahu k nimž se dotčenost posuzuje, a povahy změn územního plánu.“
47. Z rozsudku NSS ze dne 31. 7. 2013, č. j. 7 As 17/2013-25 vyplývá obecný výklad, kdy lze osobu považovat za osobu potenciálně přímo dotčenou na vlastnickém či jiném věcném právu realizací stavebního záměru. „Účastníkem řízení tedy bude soused pouze v případě, že jeho vlastnické nebo jiné věcné právo k pozemku nebo stavbě může být územním rozhodnutím přímo dotčeno, a to vzhledem k velikosti stavebního pozemku a umístění stavby na něm, odstupovým vzdálenostem, rozměrům stavby, účelu jejího užívání atd. Přímým dotčením lze nepochybně rozumět především dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod., tj. různými imisemi. Těmi se obecně rozumí výkon vlastnického práva, kterým se s ohledem na konkrétní okolnosti neoprávněně zasahuje do cizího

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.

vlastnického nebo jiného práva nad míru přiměřenou poměrům. Přímým dotčením sousedních nemovitostí bude i jejich dotčení zvýšenou intenzitou dopravy v místě stavby vzhledem k jejímu účelu. Podmínkou účastenství přitom není, aby bylo námitkám vyhověno, ale postačuje pouhá možnost dotčení práva. Stavební úřady jsou povinny zkoumat, zda jsou tvrzeny skutečnosti, jež zakládají účastenství dané osoby v řízení, a shledají-li, že tomu tak je, musí věcně tyto námitky projednat (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2008, č. j. 1 As 80/2008 – 68, www.nssoud.cz).“

48. V rozsudku ze dne 31. 1. 2020, č. j. 2 As 348/2018-32 Nejvyšší správní soud (obdobně jako v rozsudcích ze dne 25. 5. 2016, č. j. 1 As 35/2016 – 38 či ze dne 11. 4. 2019, č. j. 4 As 17/2019 – 68) judikoval, že „pro naplnění definice účastenství postačuje pouhá možnost přímého dotčení na právech nebo povinnostech rozhodnutím, které má být ve správním řízení vydáno. Tato možnost přitom musí být reálně myslitelná, nikoliv pouze hypotetická. Zároveň musí být splněna podmínka, že práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny přímo, tedy bezprostředně. Je povinností správního orgánu v jednotlivých případech posoudit, kteří z vlastníků „sousedních“ pozemků a staveb na nich mohou být konkrétním rozhodnutím dotčeni přímo.“ V návaznosti na to lze zmínit rozsudek ze dne 29. 6. 2011, č. j. 7 As 54/2011 – 91, v němž Nejvyšší správní soud dovodil, že „přímým dotčením je nutno rozumět takovou možnou změnu poměrů v lokalitě vyvolanou zamýšlenou stavbou, která má vliv na podstatu, obsah nebo výkon vlastnických či jiných relevantních práv těmi, kdo tato práva mají.“
49. V rozsudku ze dne 17. 7. 2020, č. j. 2 As 58/2019-80 pak Nejvyšší správní soud uvedl, že „[ž]alobce uvedl výčet potenciálních zásahů formou prachových a hlukových emisí. Jedná se o konkrétní označení negativních dopadů, které by jej mohly omezovat v užívání penzionu. Tyto emise nelze vnímat jen v souvislosti s realizací stavby. Jejich zvýšení oproti dosavadnímu stavu je nutno vztahovat i k budoucímu užívání stavby stěžovatelů 2) a s ohledem na „relativní“ blízkost obou staveb mohou být významné – např. pokud by se ve stavbě stěžovatelů 2) topilo pevnými palivy produkujícími ve značné míře kouř, je dotčení žalobce takovýmito nepříjemnými dopady zcela reálné. Uvedené a i případné jiné možné zvýšení emisí tedy je reálně představitelné. To postačuje pro naplnění pojmu „dotčenosti“ (srov. výše uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2011, č. j. 6 Ao 2/2011 - 27) ve smyslu § 96 odst. 3 písm. c) stavebního zákona. Žalobce tudíž naplňoval podmínku, na základě níž s ním mělo být zacházeno jako s osobou přímo dotčenou, resp. nemezujícím sousedem. Nevyžádání si souhlasu žalobce jako nemezujícího souseda v daném případě vedlo ke zkrácení jeho procesních a potenciálně i hmotných práv.“
50. Výše citovaná judikatura reprezentuje jasný a ustálený náhled na danou problematiku, který lze shrnout tak, že za osobu ve smyslu ustanovení § 96 odst. 3 písm. d), ustanovení § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona je nutno považovat každého, kdo má vlastnické nebo jiné věcné právo k nemovitosti, které může být stavebním záměrem přímo dotčeno, přičemž rozhodující jsou vždy konkrétní okolnosti toho kterého případu. Pro posouzení sousedství je významná vzdálenost nemovitosti posuzované osoby od stavebního záměru, povaha a parametry této nemovitosti i umísťované stavby. Pro posouzení přímého dotčení práv jsou rozhodující možné dopady stavebního záměru do sféry posuzované osoby, zejména zvýšenou dopravou, stíněním, hlukem, prachem, pachem, kouřem, vibracemi, světlem apod. Pro posouzení účastenství je bezvýznamná důvodnost námitky souseda, neboť právně rozhodné je pouze to, zda z tvrzení souseda vyplývá, že jeho práva přímo dotčena reálně býti mohou (srov. rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 13. 4. 2021, č. j. 57 A 121/2020-80).

51. Pouhé nominální vyjádření vzdálenosti pozemků či staveb osoby, která se domáhá účastenství v územním řízení, od místa realizace dotčeného záměru (jak uvádí žalovaný ve vyjádření k žalobě), nemůže být samo o sobě argumentem svědčícím pro nebo proti účastenství. Nutné je vždy individuálně zhodnotit reálně očekávatelné dopady realizace záměru na práva potenciálního účastníka. Stejně tak je v zásadě nerozhodné, zda se v případě osoby domáhající se účastenství jedná o tzv. „mezujícího“ nebo „nemezujícího“ souseda, tedy zda jeho pozemky přímo sousedí s pozemkem, kde je realizován záměr, či nikoliv. Zásadně totiž není vyloučeno, aby i pozemek přímo nesousedící se záměrem, a dokonce i pozemek vzdálený jednotky kilometrů, byl záměrem dotčen, a naopak nelze vyloučit ani situaci, kdy vlastník přímo sousedícího pozemku nebude ve svých právech dotčen, proto účastníkem územního řízení nebude, byť zpravidla se možné dotčení práv vlastníka přímo sousedícího pozemku více méně předpokládá (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 4. 2005, sp. zn. III ÚS 609/04).
52. Uvedená právní východiska vedou v poměrech posuzované věci k závěru o existenci účastenství žalobce v předmětných řízeních o společném oznámení záměru stavebníkem. Pokud jde o dotčená práva žalobce, není sporu o tom, že žalobce je vlastníkem pozemku parc. č. XG a XH, k. ú. X, a ačkoli tyto pozemky nemají společnou hranici s pozemky stavebníka, jsou od nich vzdáleny poměrně blízko - pozemky jsou od sebe vzdáleny cca 35 až 45 m a vzdálenost rodinného domu žalobce od pozemků stavebníka je cca 25 až 70 m.
53. Nemovitost žalobce je užívána k bydlení a stavební záměr spočívá rovněž ve výstavbě obytných domů. Byť, jak správně tvrdí žalovaný, přístupová cesta (komunikace) ke stavbě rodinného domu žalobce nebude v případě plánované výstavby rodinných domů využívána, přesto dle názoru soudu bude s realizací navrhovaných staveb spojen zvýšený provoz nákladních vozidel v bezprostředním okolí nemovitosti žalobce, která budou na stavbu dovážet a vyvážet stavební materiál, přičemž na blízkých pozemcích stavebníka bude prováděna řada prací s nutností užití těžké techniky (zejména výkopové práce a odvážka zeminy). Z toho může vyvstat řada vlivů na okolí, přičemž některé z nich lze bez dalšího rozumně očekávat (zejména zvýšená hluchnost, zvýšení dopravy v okolí a s tím spojené imise), resp. nelze je *a priori* vyloučit. Některé žalobcem tvrzené vlivy mohou být sporné a jejich posouzení by si vyžadovalo další dokazování (narušení pohody bydlení, resp. absolutní znehodnocení klidné obytné zóny, naprostá ztráta soukromí, imise z kamen, pokud jsou navrženy). Pokud však tyto vlivy nebyly ve správním řízení přímo vyvráceny, přetrvává zde přinejmenším u některých pochybnost, zda skutečně nenastanou. V tomto ohledu lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 18. 2. 2010, č. j. 5 As 36/2009-123 podle kterého „[k] tomu, aby právnická či fyzická osoba měla postavení účastníka správního řízení, je dostačující pouhý předpoklad existence dotčení jejích práv, právem chráněných zájmů nebo povinností, které mohou být povolením dotčeny. Protože postačuje pouhá možnost dotčení práv, je nutné jako s účastníkem řízení jednat s každým, u něhož nebude možné nade vší pochybnost jednoznačně vyloučit, že jeho vlastnická nebo jiná práva nemohou být za žádných okolností povolením dotčena.“
54. Lze shrnout, že stavební záměry stavebníka spočívající ve výstavbě rodinných domů jsou způsobilé ovlivnit právní sféru žalobce, který je tak dotčenou osobou podle ustanovení § 96 odst. 3 písm. d), resp. ustanovení § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona. Potencialita zásahu do práv žalobce realizací a provozem navrhovaných rodinných domů není nemyslitelná.

55. Vzhledem k povaze navrhovaných staveb není na první pohled vyloučeno, že by při jejich výstavbě v bezprostřední blízkosti nemovitosti žalobce nemohlo dojít k imisím (byť jen dočasným) většího množství prachu, nečistot a hluku, byť přístupová cesta ke stavbě rodinného domu žalobce nebude v případě plánované výstavby rodinných domů a jejich infrastruktury využívána. Zejména není vyloučeno, že v důsledku plánované výstavby dojde v blízkosti nemovitosti žalobce k trvalému zvýšení dopravy, ke zvýšení zatížení dopravní infrastruktury (včetně např. parkovacích míst) a s tím spojenému zvýšení emisí výfukových plynů. Není tedy vyloučeno, že dojde k významné změně místních poměrů významných pro žalobce oproti situaci, kdy by plánované stavby rodinných domů nebyly realizovány.
56. Realizace záměru, o který se v posuzované věci jedná, může proto v mezích rozumného očekávání vyvolat imise, které se mohou přímo dotknout vlastnického práva žalobce, a současně možnost vzniku těchto imisí nebyla ve správním řízení bez důvodných pochybností vyvrácena. Vzhledem k tomu, že žalobce může být realizací záměru přímo dotčen, měl žalovaný pro vydání společných souhlasů se stavebním záměrem vyžadovat souhlas žalobce [srov. § 96 odst. 3 písm. d) a ustanovení § 105 odst. 2 písm. f) stavebního zákona]. Žalovaný tak neučinil, protože nesprávně posoudil právní otázku účastenství žalobce. Tato vada řízení může mít vliv na zákonnost napadených rozhodnutí, neboť v důsledku odepření účastenství žalobci nemohly být meritorně vypořádány jeho námitky vztahující se k realizaci záměru, je-li současně zřejmé, že tyto námitky nejsou pouze hypotetické.
57. Soud obecně přisvědčuje argumentaci žalovaného, že dotčení na právech stavebním záměrem je nutno zkoumat z pohledu objektivního, nikoliv z pohledu subjektivního přesvědčení žalobce. Žalobce však v žalobě odůvodněně uvedl, v čem spatřuje takové dotčení na svých právech. Jak bylo soudem konstatováno shora, možnost žalobcem tvrzeného zásahu do jeho sféry není vyloučena a nejví se jako nereálná. Nelze tedy tvrdit, že by žalobce namítal dotčení na svých právech pouze ze svého subjektivně vnímaného a nepodloženého pohledu. Současně soud zdůrazňuje, že tímto rozsudkem není nijak zpochybněna zákonnost záměru stavebníka, ani jím nebyla posuzována důvodnost námitek žalobce, tj. otázka, zda stavebním záměrem skutečně bude nepřiměřeně negativně zasaženo do jeho vlastnických práv. To však nic nemění na tom, že žalobce musí mít právo na to, aby své námitky uplatnil v řízení před stavebním úřadem a aby jeho námitky byly správním orgánem řádně vypořádány. Soud v projednávané věci posuzoval toliko naplnění podmínek pro vedení zvláštního typu zkráceného řízení podle stavebního zákona, které ústí ve vydání společného souhlasu, nikoliv samotné věcné posouzení zákonnosti záměru stavebníka.
58. V této souvislosti soud doplňuje, že postup žalovaného, který ve vyjádření uvádí konkrétní důvody týkající se zákonnosti záměrů stavebníka, tj. vyjadřuje se k otázce, zda došlo k zásahu do práv žalobce či nikoliv, není předmětem tohoto soudního řízení, ale jde o předmět řízení stavebního. V žádném případě nemůže dojít k přenesení těchto úvah na soud, aniž by tato řízení nejprve za účasti žalobce proběhla před správním orgánem. Z téhož důvodu se soud nezabýval ani žalobními námitkami uplatněnými ve druhém žalobním bodě, ve kterých žalobce uvedl meritorní námitky odůvodňující nezákonnost napadených rozhodnutí, ačkoliv vzhledem k procesnímu postupu žalovaného napadenými rozhodnutími vůbec nedisponoval a nemohl znát jejich obsah.

59. Soud nemohl přehlédnout, že v souvislosti se specifickou problematikou žaloby podané osobou, která není účastníkem řízení před správním orgánem, bylo nutné vyhodnotit rovněž včasnost žaloby, na což ostatně ve svém vyjádření upozorňovala osoba zúčastněná na řízení. Podle té žalobce podal žalobu opožděně, avšak soud tomuto názoru nepřisvědčil. Jestliže nebyla žalobci napadená rozhodnutí žalovaným standardně oznamována, je třeba aplikovat názor vyslovený Nejvyšším správním soudem např. v rozsudku ze dne 6. 9. 2011, č. j. 9 As 92/2011 – 186, podle kterého při hodnocení včasnosti podané žaloby je namístě vzít přiměřeně v úvahu právní názor obsažený v rozsudku rozšířeného senátu NSS ze dne 17. 2. 2009, č. j. 2 As 25/2007 – 118. Podle tohoto rozsudku „i rozhodnutí správního orgánu, které nebylo formálně řádně doručeno (oznámeno) účastníku řízení, může nabýt právní moci (§ 52 odst. 1 správního řádu z roku 1967, § 73 odst. 1 správního řádu z roku 2004), nastane-li fikce oznámení rozhodnutí. (...) Je-li účastník řízení, jehož práva, právem chráněné zájmy či povinnosti byly rozhodnutím dotčeny, opomenut při oznámení rozhodnutí, nastane fikce oznámení rozhodnutí k okamžiku, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu, zásadně tedy rovnocenně tomu, jako by mu bylo rozhodnutí řádně oznámeno.“
60. Soud vycházel z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu o oznamování rozhodnutí opomenutým účastníkům, podle níž nastane fikce doručení k okamžiku, k němuž je bezpečně a bez rozumných pochyb zjištěno, že opomenutý účastník seznal úplný obsah rozhodnutí co do jeho identifikačních znaků i věcného obsahu (viz např. posledně citovaný rozsudek NSS či rozsudek NSS ze dne 6. 9. 2011 č. j. 9 As 92/2011-186). Žalobce v žalobě tvrdil, že o existenci napadených rozhodnutí, jejich identifikačních znacích a obsahu jejich výroků se dozvěděl až dne 10. 9. 2020, kdy mu bylo doručeno sdělení o výsledku podnětu k přezkumu jiného rozhodnutí žalovaného. Soud nemá důvod o pravdivosti tohoto tvrzení pochybovat. Lze sice připustit, jak ostatně dovozuje i OZŘ ve vyjádření k žalobě, že žalobce o možné existenci napadených rozhodnutí věděl dříve, nicméně ze žaloby, správního spisu i z vyjádření žalovaného je zjevné, že nemohl být srozuměn s jejich obsahem ani nemohl znát jejich identifikační znaky. Z ničeho nevyplývá, že žalobce mohl mít dříve než dne 10. 9. 2020 k dispozici buď napadená rozhodnutí, nebo alespoň takovou informaci o jejich identifikaci a obsahu, že bezpečně věděl o tom, do kterých práv a povinností a v jakém rozsahu mu tato (nyní napadená) rozhodnutí zasahují (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2009, 2 As 25/2007 – 128). Ostatně osoba zúčastněná na řízení ani žalovaný nikterak netvrdí (a ničím neprokazují), že by žalobce mohl disponovat identifikačními znaky napadených rozhodnutí, resp. že by měl informace vedoucí k jejich řádnému označení dříve než dne 10. 9. 2020. Bez těchto informací by však nemohl podat žalobu, jelikož by napadená rozhodnutí nebyl schopen řádně identifikovat a nesplnil by náležitosti ustanovení § 71 s. ř. s.
61. Soud shrnuje, že ze správních spisů, žaloby a vyjádření žalovaného nelze dovodit, že by žalobce disponoval identifikačními znaky a obsahem napadených rozhodnutí (ve smyslu výše uvedené judikatury NSS) dříve než dne 10. 9. 2020. Od tohoto dne žalobci začala běžet zákonem stanovená lhůta k podání žaloby, přičemž žalobce v této lhůtě žalobu také podal. Žaloba proto byla podána včas.
62. Na základě shora uvedených skutečností soud shledal žalobu proti rozhodnutím žalovaného uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku pod body 1/ až 5/důvodnou. Nevyžádání souhlasu žalobce jako dotčené osoby v řízení o vydání společných souhlasů vedlo ke zkrácení jeho procesních a potenciálně i hmotných práv. Soud proto tato

rozhodnutí podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušil pro podstatné porušení ustanovení o řízení, které mohlo mít za následek vydání nezákonného rozhodnutí ve věci samé. S ohledem na zrušení těchto žalobou napadených rozhodnutí soud současně vyslovil, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Právním názorem, který soud v tomto rozsudku vyslovil, bude v dalším řízení žalovaný vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.)

63. Čtvrtý výrok rozsudku o náhradě nákladů řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, a proto mu soud přiznal náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem tvořených zaplaceným soudním poplatkem za žalobu ve výši 3 000 Kč za každé napadené rozhodnutí č. 1/ až 5/, tj. dohromady ve výši 15 000 Kč, dále náklady za zastoupení advokátem za dva úkony právní služby po 3 100 Kč (převzetí věci a sepsání žaloby), tedy 6 200 Kč a dva režijní paušály po 300 Kč podle ustanovení § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů, celkem tedy 6 800 Kč, a dále částkou 1 428 Kč odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je advokát povinen z odměny za zastupování a z náhrad odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty [§ 57 odst. 2 s. ř. s.]. Za úkon právní služby soud nepovažoval repliku žalobce k vyjádření žalovaného a OZŘ ze dne 19. 3. 2021 a vyjádření ze dne 7. 5. 2021, neboť v rámci těchto podání žalobce nepřišel s jinou, než již dříve předestřenou argumentací.
64. Celková výše žalobci přiznaných nákladů činí 23 228 Kč. Tuto částku je žalovaný povinen žalobci zaplatit do jednoho měsíce od právní moci toho rozsudku, a to k rukám právního zástupce žalobce (výrok VI).
65. Soud neuložil osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost a neshledal ani důvody hodné zvláštního zřetele, pro které by jí mohl přiznat právo na náhradu dalších nákladů řízení. Proto v souladu s § 60 odst. 5 s. ř. s. rozhodl, že osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok V).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 3. února 2022

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje V. P.